

Södra Torget Busstorget

En vintrig bild av Södra Torget någon gång i mitten av 1950-talet, idag ser inte torget ut alls så här utan det stora taket och trafik kiosken är borta i dag. Södra Torget byggdes om på 1980-talet och det var då som trafik kiosken försvann från torget. Byggnaderna som vi ser i bakgrunden är i stort sett likadana ut i dag. Södra Torget är ett av de torg i Borås som inte är planerade i den ursprungliga stadsplanen. På platsen för torget fanns tidigare de så kallade "Tullhustomterna", en gles bebyggelse som låg utanför den egentliga staden. I korsningen där Österlånggatan möter Åsbogatan fanns tidigare den Södra tullporten, vilken markerade stadens gräns mot söder. Detta var infarten till Borås för besökare från bland annat Åhs och Kinds härad. Efter stadsbranden år 1827 återuppbyggdes flera hus i området och samtidigt skapades en förlängning av den befintliga stadsbebyggelsen söderut utmed huvudgatan Österlånggatan.

Förändringar i stadsplanen från 1827 innebar också att flera tomter inne i den gamla stadskärnan inte kunde bebyggas igen och ägarna kompengades därför med nyskapade tomter söder om staden. Den bebyggelsen uppfördes främst runt Färgerigatan, Källegatan och Allégatan. Förutom ett litet hus, kallat Carlenska huset, tillhörde hela det område som utgör nuvarande Södra Torget de båda fabrikörerna Kindlund och Pomp. Under större delen av perioden från 1830 och fram till mitten av 1890-talet drev de ett av stadens färgerier på platsen. Den numera öppna torgytan var då nästan helt bebyggd. Bebyggelsen bestod av två bostadshus samt ett antal uthus, som alltså bland annat innehöll en färgeriverksamhet som kallades för "Manufacturen", (vilket betyder en enklare form av tillverkningsindustri, ett mellanting mellan hantverksmässig tillverkning och fabriksdrift). Färgeriet flyttades år 1857 över till nuvarande Stadsparken på andra sidan Viskan och kallades, efter ägarbyte för Sundbeckska färgeriet och ännu senare för Wiskabergs Färgeri.

I Borås kom den ständigt ökande torghandeln till uttryck bland annat genom att Södra Torget skapades vid mitten av 1890-talet. Då revs ett antal byggnader och nästan 4000 kvadratmeter ny torgyta skapades. Det nya torget blev stor, det fick nästan samma yta som det befintliga Stora Torget, men bedömdes absolut inte ha samma status. Stora Torget behöll sin rang som stadens förnämsta saluplats. Tillblivelsen av det nya torget i stadens södra del påbörjade dock en långsam process som innebar en förändring av Stora Torgets karaktär. Det gick mot en mer institutionell och offentlig karaktär, vilket skulle bli än tydligare i samband med att Krokshallstorget skapades i början av 1930-talet. Från augusti år 1936 fick Södra Torget uppgift att vara värd åt den kommunala busstrafiken som växte och utvecklades i snabb takt och den har bara växt och växt.